

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 K 008711 14 Kž 8
Sarajevo, 02.07.2014. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudaca: mr. Ljiljana Filipović - predsjednica vijeća, te Slavko Marić i Zorica Gogala - članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Hasije Hrvat, u kaznenom predmetu protiv optuženog F.V., zbog kaznenog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. prezetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, odlučujući o žalbi Kantonalne tužiteljice iz Mostara, te žalbi braniteljice ranije navedenog optuženika, protiv presude Županijskog-Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 008711 13 K od 13.11.2013. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 02.07.2014. godine, u prisustvu federalnog tužitelja Slave Lakića, te optuženika F.V. i njegove braniteljice odvjetnice I.P. iz M., donio je sljedeću:

P R E S U D U

Žalba Kantonalne tužiteljice iz Mostara se odbija kao neosnovana, istodobno se djelomično uvažava žalba braniteljice optuženog F.V. i preinačava presuda Županijskog-Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 008711 13 K od 13.11.2013. godine u dijelu odluke o uračunavanju pritvora u izrečenu kaznu, pa se optuženiku F.V., primjenom odredbe člana 50. stav 1. prezetog Kaznenog zakona bivše SFRJ, u kaznu zatvora na koju je navedenom presudom osuđen, uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru od 07.02.2013. godine pa do upućivanja na izdržavanje kazne.

U ostalom dijelu prvostupanjska presuda ostaje neizmjenjena.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Županijskog-Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 008711 13 K od 13.11.2013. godine, optuženi F.V. je oglašen krivim za kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. prezetog Kaznenog zakona bivše SFRJ (prezeti KZ bivše SFRJ), za koje djelo mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 10 (deset) godine, u koju kaznu mu se primjenom odredbe člana 50. stav 1. ranije navedenog zakona uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 28.02.2013. godine pa nadalje do stupanja na izdržavanje izrečene kazne. Dalje je temeljem odredbe člana 212. stav 3. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP F BiH)

odlučeno da se članovi obitelji oštećenih H., I. i O.D. sa imovinsko-pravnim zahtjevom upute na parnicu. Optuženi je po članu 202. stav 4. ranije navedenog zakona oslobođen od obveze plaćanja troškova kaznenog postupka pa isti padaju na teret proračunskih sredstava.

Pravovremeno izjavljenim žalbama ranije navedenu presudu su osporili Kantonalna tužiteljica iz Mostara i optuženi F.V.. Za optuženika je žalbu (iz svih zakonom predviđenih osnova) izjavila njegova braniteljica - odvjetnica I.P. iz M. U ovoj žalbi se predlaže njeno uvažavanje i preinačavanje osporene presude na način da se optuženi oslobodi od optužbe, odnosno podredno se predlaže uvažavanje žalbe, te ukidanje pobijane presude i vraćanje predmete prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Kantonalna tužiteljica presudu pobija zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji, uz prijedlog da se ista uvaži, te da se optuženiku izrekne strožija kazna od kazne iz ožalbene presude.

Federalni tužitelj je u svom podnesku broj T07 0 KTRZŽ 0007271 14 od 06.02.2014. godine predložio da se žalba Kantonalne tužiteljice iz Mostara uvaži, osporena presuda Županijskog-Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 008711 13 K od 13.11.2013. godine preinači u odluci o kazni, te da se optuženik F.V. za kazneno djelo za koje je tom presudom oglašen krivim osudi na kaznu zatvora u dužem vremenskom trajanju od kazne koja mu je izrečena prvostupanjskom presudom. U istom podnesku je ujedno predloženo da se žalba braniteljice optuženog u cijelosti odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća koja je pred ovim sudom održana sukladno odredbi člana 319. ZKP F BiH federalni tužitelj je ostao kod prijedloga iz ranije navedenog podnesaka.

Optuženi i njegova braniteljica su u svom usmenom izjašnjenju također izjavili da u cijelosti ostaju kod navoda i prijedloga iz prethodno pismeno izjavljene žalbe.

Ovaj sud je pobijanu presudu ispitao u granicama navoda iz podnesenih žalbi, potom po službenoj dužnosti u skladu sa odredbom člana 321. ZKP F BiH, nakon toga je odlučio kao u izreci, pri čemu se naročito rukovodio sljedećim razlozima:

Po navodima iz žalbe braniteljice optuženog F.V. prilikom donošenja osporene presude od strane prvostupanjskog suda je učinjeno više bitnih povreda odredaba kaznenog postupka. Tako se u predmetnoj žalbi ističe da je preciziranje optužnice izvršeno na štetu optuženog i sa isključivom namjerom da se opravda donošenje osuđujuće presude, da je unošenjem u opis djela radnji za koje nije dokazano da ih je optuženi počinio na njegovu štetu optužba prekoračena, da je izreka presude nerazumljiva jer njen opis ne sadrži sve što je potrebno da se djelo koje je optuženiku stavljeno na teret odredi, da u pobijanoj presudi (njenom obrazloženju) nije dana detaljna ocjena izvedenih dokaza niti je navedeno koje činjenice i iz kojih razloga sud uzima dokazanim, da je odbijanjem prijedloga obrane za provođenje neuropsihijatrijskog vještačenja nad optuženim došlo do povrede prava na jednakost oružja procesnih stranaka, te da prvostupanjska presuda upravo zbog ranije navedenog propusta ne sadrži razloge o uračunljivosti optuženog u vrijeme izvršenja djela.

Prethodno istaknuti žalbeni prigovori se ocjenjuju neosnovanim.

Prilikom donošenja pobijane presude nisu počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje se ukazuje u žalbi braniteljice optuženog. Iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da je kantonalna tužiteljica na glavnom pretresu održanom 11.11.2013. godine izvršila izmjenu prvobitno podnesene optužnice i to na način da je istu izmijenila kako u njenoj činjeničnoj osnovi tako isto i u pogledu pravne ocjene kaznenog djela za koje se optuženik konačno tereti. Izvršenim izmjenama je precizno određena Ženevska konvencija o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata protivno kojoj je optuženi kritične prilike postupao (navedeno je da se radi o IV Konvenciji), u izmijenjenoj optužnici je izostavljen navod da je na prozoru kroz koji je pucano bilo slomljeno staklo, kao i navod o serijskom broju puške iz koje su hici ispaljeni, ujedno je umjesto ranijeg opisa direktnog unesen opis eventualnog umišljaja (optuženi kroz prozor hangara na čijem podu su ležali zatvoreni muškarci bošnjačke nacionalnosti puca pristajući na moguće lišavanje života nekog od njih), pa su predmetnom izmjenom dalje preciznije opisane tjelesne ozljede koje su u inkriminiranom događaju zadobili oštećeni O., I. i H.D. Kada je u pitanju pravna ocjena djela izmijenjenom optužnicom optuženiku F.V. je, umjesto kaznenog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. točka c) Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 180. istog zakona, na teret stavljeno kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ bivše SFRJ, kao zakona koji je važio u vrijeme kada su konkretne kaznenopravne radnje počinjene.

Spornu izmjenu optužnog akta zastupnica optužbe je zasnovala na odredbi člana 290. ZKP F BiH koja propisuje da ako tužitelj ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici on istu može do okončanja dokaznog postupka izmijeniti. Iz prethodno navedene odredbe proizlazi da tužitelj koji zastupa optužnicu ima pravo na njenu izmjenu i da on tu izmjenu realizira u okviru vlastite procjene činjeničnog stanja utvrđenog u dokaznom postupku prije objave da je isti okončan. U danim okolnostima se žalbom optuženikove braniteljice doista neosnovano pokušava osporiti pravo tužitelja da optužnicu izmijeni uvijek kada ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju na drugačije činjenično stanje nego je ono prezentirano u prvobitno podnesenom optužnom aktu. Ujedno treba istaći da u izmijenjeni optužni akt nisu uneseni nedokazani činjenični navodi kako se to potpuno neutemeljeno ističe u žalbi braniteljice optuženog, odnosno da korekcija činjeničnog supstrata iz potvrđene optužnice nije izvršena na štetu njenog branjenika. Tako se izmijenjenom optužnicom optuženi (između ostalog) tereti za blaži oblik vinosti, odnosno da je konkretno kazneno djelo počinio sa eventualnim a ne sa izravnim umišljajem.

U žalbi se dalje neosnovano navodi da je prvostupanjski sud prekoračio optužbu i to na način da je u izreku svoje presude unio ničim dokazani navod po kojem je optuženi u pravcu oštećenih ispalio više hitaca i tako ispaljenim hicima ih pogodio. Suštinski se ovim žalbenim prigovorom ukazuje na bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka j) ZKP F BiH. Prethodno prezentirani stav obrane nije prihvatljiv jer isti nema svoje realno utemeljenje u stanju spisa predmeta. Potpuno pogrešno braniteljica ističe da je prilikom odlučivanja o krivnji njenog branjenika, intervencijom prvostupanjskog suda, u činjenični opis djela unesen navod o ispaljivanju više hitaca od strane optuženog prema oštećenima, jer je ranije označeni navod bio sadržan i u prvobitno podnesenom optužnom aktu Tužiteljstva Bosne i Hercegovine

broj T 20 0 KTRZ 0001146 05 od 11.03.2013. godine i u izmijenjenoj optužnici od 11.11.2013. godine. U odnosu na opis kaznenopravnih radnji iz izmijenjenog optužnog akta izreka pobijane presude sadrži smo jedan dodatni navod – da su ispaljeni hici pogodili oštećene O., H. i I.D. Za ovakvu intervenciju u činjeničnoj osnovi izmijenjene optužnice prvostupanjski sud je u svojoj presudi dao sasvim konkretne i uvjerljive razloge. I po nalaženju ovoga suda navod o pogađanju oštećenih hicima koje je kritične prilike ispalio optuženi realno proizlazi iz dokaza izvedenih tokom provođenja predmetnog kaznenog postupka, kao i iz činjeničnog opisa sadržanog u izmijenjenom optužnom aktu. U konkretnom slučaju je u pitanju takva izmjena kojom se ne dira u bitne elemente događaja o kojem se sudi i objektivni identitet između optužnice i presude je realno sačuvan. Ovakvim postupanjem prvostupanjskog suda, suprotno tvrdnji koju u žalbi ističe optuženikova braniteljica, optužba nije prekoračena.

Braniteljica je u žalbi istakla i postojanje bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz člana 312. stav 1. točka k) ZKP F BiH. Po navodima iz predmetne žalbe izreka presude je nerazumljiva jer činjenični opis djela u sebi ne sadrži sve ono što je potrebno da se djelo optuženog precizno odredi. Dalje je žalbom ukazano na proturječnost izreke i razloga presude. Ni ovi žalbeni prigovori braniteljice nisu prihvatljivi. Po nalaženju ovog suda izreka pobijane presude sadrži sve bitne elemente bića kaznenog djela koje je izmijenjenom optužnicom optuženiku F.V. stavljeno na teret. Ujedno treba istaći da u žalbi optuženikove braniteljice i nije konkretizirano koji to bitni elementi bića kaznenog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ bivše SFRJ u činjeničnom supstratu sadržanom u izreci pobijane presud nisu navedeni. Također nije precizirano u čemu se ogleđa proturječnost između izreke i razloga presude. Suštinski se radi o žalbenim navodima paušalne naravi koji se kao takvi od strane ovog suda nisu ni mogli ispitati. Prilikom ukazivanja na prethodno označenu bitnu povredu braniteljica je dodatno istakla da je prvostupanjski sud prilikom donošenja osporene presude pogrešno primijenio odredbu člana 300. stav 1. točka a) ZKP F BiH te da nije primijenjena odredba člana 305. stav 6. i 7. istog zakona. Ni ove povrede nisu počinjene. Tako prvostupanjska presuda sadrži sve one elemente koje po prethodno navedenim odredbama nužno mora sadržavati – u izreci je određeno za koje kazneno djelo se optuženi oglašava krivim, navedene su činjenice i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela, kao i one od kojih zavisi primjena pojedinih odredbi kaznenog zakona, dok je u obrazloženju određeno i potpuno izneseno koje činjenice i iz kojih razloga su uzete kao dokazane ili nedokazane, dana je i ocjena vjerodostojnosti proturječnih dokaza, potom su dani razlozi zbog čega su odbijeni pojedini prijedlozi stranaka, te razlozi kojima se sud rukovodio prilikom rješavanja pravnih pitanja, a naročito pri utvrđivanju da li postoji kazneno djelo i krivnja optuženog za isto.

U postupku koji je prethodio donošenju osporene presude nije povrijeđeno pravo optuženog na obranu. Po navodima iz žalbe optuženikove braniteljice ova povreda je počinjena iz razloga jer je prvostupanjski sud nezakonito odbio prijedlog odbrane da se nad optuženim provede odgovarajuće vještačenje po vještaku neuropsihijatru na okolnost njegove uračunljivosti u vrijeme kada se inkriminirani događaj desio. Konkretno je ukazano na povredu odredbe člana 15. stav 2. ZKP F BiH po kojoj je sud dužan stranke i branitelje tretirati na isti način i svakoj strani pružiti jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu. Obrazloženje prvostupanjske presude sadrži sasvim određene i za ovaj sud prihvatljive razloge zbog

čega nije prihvaćen prijedlog braniteljice optuženog da se nad njenim branjenikom provede predloženo vještačenje. U svojoj presudi prvostupanjski sud se opravdano pozvao na odredbu člana 124. ranije navedenog zakona, koja propisuje da će se psihijatrijsko vještačenje odrediti ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena uračunljivost osumnjičenog odnosno optuženog, ili da je osumnjičeni odnosno optuženi kazneno djelo učinio zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga. Ovo je zakonski okvir u kojem se sud realno treba kretati prilikom odlučivanja o potrebi provođenja psihijatrijskih vještačenja u konkretnom kaznenom postupku. Braniteljica je prijedlog za provođenje predmetnog vještačenja iznijela na glavnom pretresu koji je pred prvostupanjskim sudom održan dan 25.10.2013. godine pri čemu je posebno naznačila da razloge za provođenje istog ne može prezentirati zbog obveze da kao tajnu čuva ono što joj je njen branjenik u postupku povjerio. Iz sadržaja raspravnog zapisnika sa ranije navedenog ročišta (strana 25.) proizlazi da je braniteljici omogućeno da ukoliko to želi razloge za vještačenje (iznese) prezentira u dijelu glavnog pretresa sa kojeg bi javnost bila isključena što obrana nije prihvatila. Dodatno treba istaći da je obrani i nakon objave odluke o odbijanju prijedloga za provođenje neuropsihijatrijskog vještačenja ostavljen daljnji rok od tri dana da eventualno u pismenoj formi navede okolnosti zbog kojih je provođenje predloženog vještačenja neophodno u kojem slučaju bi sud naredbom odredio da se traženo vještačenje provede. U ovako ostavljenom roku braniteljica sudu nije podnijela bilo kakav pismeni prijedlog. Prethodno istaknute okolnosti i po nalaženju ovog suda, suprotno navodima iz žalbe optuženikove braniteljice, opravdavaju ocjenu po kojoj su u provedenom postupku obrana i optužba tretirani na jednak način. Prilikom provođenja konkretnog kaznenog postupka prvostupanjski sud nije postupio suprotno odredbi člana 15. stav 2. ranije navedenog zakona i procesni subjekti su imali ravnopravan tretman. Neuvjerljiva je tvrdnja braniteljice da ona razloge za provođenje neuropsihijatrijskog vještačenja nije mogla dati iz razloga jer bi time povrijedila dužnost čuvanja odvjetničke tajne, jer bez njihovog prezentiranja ni vještak neuropsihijatar ne bi bio u prilici sačiniti potpun nalaz i pravilno ocijeniti je li optuženik u vrijeme izvršenja djela mogao shvatiti njegov značaj i upravljati svojim postupcima ili je ta mogućnost bila bitno smanjena zbog trajne ili privremene duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti ili zaostalog duševnog razvoja.

Vežano za prethodno iznesenu tvrdnju braniteljice da je odbijanjem prijedloga obrane za provođenje neuropsihijatrijskog vještačenja povrijeđeno načelo jednakosti stranaka u postupku, u predmetnoj žalbi je ujedno ukazano na povredu kaznenog zakona, koja je po navodima iz žalbe počinjena iz razloga jer je prvostupanjski sud postupajući na ranije navedeni način propustio cijeliti postojanje okolnosti koje isključuju krivnju optuženog. Ovim žalbenim prigovorom se suštinski ukazuje da je optuženi u vrijeme počinjenja djela postupao u stanju neuračunljivosti. Radi se o neprihvatljivom prigovoru jer je u pobijanom rješenju konkretno navedeno zbog čega provedeni postupak ne ukazuje na neuračunljivost optuženog ili pak da je ista u vrijeme kritičnog događaja bila bitno smanjena. U predmetnom rješenju su dani i razlozi za odluku da provođenje predmetnog vještačenja nije potrebno.

Braniteljica optuženog je u žalbi osporila i pravilnost činjenične osnove na kojoj je utemeljena odluka o krivnji njenog branjenika. Prilikom ukazivanja na pogrešno utvrđeno činjenično stanje, braniteljica u žalbi ističe da je nakon provedenog postupka

ostalo nedokazano da je njen branjenik kritične prilike iz automatske puške koju je imao kod sebe ispalio više hitaca u pravcu oštećenih, da je provedeni postupak potvrdio ispaljene jednog hica a ne više kako se to navodi u optužnici, da je nelogično i nemoguće da se jednim ispaljenim hicem rane i usmrte tri osobe, da je krivnja optuženog isključivo zasnovana na iskazu svjedoka K.B. koji je kao zapovjednik optuženog imao interes da se događaj procesuiru protiv bilo koje osobe kako bi od sebe otklonio eventualno vođenje kaznenog postupka, da nije logično da niko od saslušanih svjedoka ne zna imena drugih osoba koje su se u kritično vrijeme bile ispred hangara u kojem su se nalazili oštećeni, da su propusti načinjeni još u fazi istrage zbog čega ni nakon provedenog postupka nisu rasvijetljene okolnosti pod kojima se predmetni događaj desio, da ne postoji ni jedan materijalni dokaz da je optuženi bio zadužen sa puškom koju u svom iskazu navodi svjedok K.B., da iz ranije navedenog razloga nije obavljeno balističko vještačenje što je u konkretnom slučaju bilo neophodno, da nije obavljen uviđaj od strane mjerodavnih istražnih organa, da je vještak sudske medicine H.Ž. samo za oštećenog O.D.a utvrdio da je uzrok smrti nasilan i da je smrt nastupila kao posljedica upotrebe vatrenog oružja, da se u pogledu oštećenih I. i H.D. vještak na tako izričit način nije mogao izjasniti, te da je u konkretnom slučaju prvostupanjski sud prilikom odlučivanja o krivnji optuženog bio dužan primijeniti načelo „in indubio pro reo“ koje je propisano u članu 3. ZKP F BiH i članu 6. Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Vezano za primjenu ranije navedenog načela u žalbi se ukazuje na stav iz Odluke Ustavnog suda BiH br. AP-5/05 od 14.03.2006. godine.

Ni ovi žalbeni prigovori braniteljice optuženog nisu osnovani.

Prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i temeljem tako utvrđenog činjeničnog stanja izveo pravilan zaključak da je optuženi, postupajući na način kako je to bliže navedeno u izreci pobijane presude, počinio kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ bivše SFRJ. U odnosu na odlučne činjenice su dani jasni, konkretni i prihvatljivi razlozi, zbog čega se suprotni žalbeni prigovori optuženikove braniteljice u cijelosti ocjenjuju neosnovanim. I po nalaženju ovog suda izvedeni dokazi opravdavaju zaključak da je kritične prilike ispaljeno više hitaca i da je te hice ispalio upravo optuženi F.V.. Braniteljica žalbom ukazuje da su svjedoci prilikom izjašnjavanja uglavnom govorili o jednom pucnju, odnosno da je kritične prilike puška jednom pukla. Ovaj sud nalazi da iskazi svjedoka M.M. i A.LJ., kada se isti dovedu u vezu sa objektivnim okolnostima vezanim za predmetni događaj, opravdavaju stav iz osporene presude da kritične prilike nije ispaljen samo jedan hitac nego više njih. Tako svjedok M.M. kazuje da je nakon što je čuo da je ispaljen prvi metak zalegao i da su to učinili i ostali zatvorenici u hangaru. Iz prethodno navedenog iskaza se logično zaključuje da, ukoliko svjedok (koji se u kritično vrijeme nalazio u prostoriji u kojoj su se nalazili i oštećeni) govori o prvom pucnju, da je nakon tog prvog pucnja bilo i drugih hitaca. U konkretnom slučaju se radi o iskazu koji ide u prilog ocjeni da je u inkriminiranom događaju ispaljeno više hitaca. Pored iskaza svjedok M.M. potrebno je ukazati i na iskaz svjedoka A.LJ. Imenovani je prilikom svjedočenja istakao da je dan nakon što se kritični događaj desio kao medicinski tehničar obavljao neke poslove u stacionaru i da je od djelatnika stacionara čuo kako im je prethodna noć bila izrazito teška. Po kazivanju ovog svjedoka radnici u stacionaru su mu prenijeli da su prethodne noći u isti dovezeni teško ranjeni pripadnici bošnjačkog

naroda iz P. koji su bili zatvoreni u jednom od hangara u logoru D., te da su isti tjelesne ozljede od kojih su naknadno podlegli zadobili nakon ispaljenog kratkog rafala. Prema sadržaju spisa predmeta u kritičnom događaju su tjelesne ozljede zadobile tri osobe koje su se u vrijeme pucanja nalazile u hangaru, radi se o ozljedama koje su po nalazu vještaka sudske medicine H.Ž. locirane na raznim dijelovima tijela oštećenih, pa ove činjenice zajedno sa iskazima ranije navedenih svjedoka doista opravdavaju zaključak da je optuženi kritične prilike iz automatske puške koju je imao kod sebe ispalio više hitaca.

Opravljan je i zaključak prvostupanjskog suda da je sporne hlice ispalio upravo optuženi F.V.. Kada je u pitanju ocjena o optuženikovoju krivnju prvenstveno je potrebno ukazati na iskaz svjedoka K.B. koji je u vrijeme kada se inkriminirani događaj desio, prema vlastitom kazivanju, obnašao dužnost zapovjednika III satnije V bojne vojne policije HVO i bio je nadređen optuženom. U svom iskazu K.B. ističe da je u vrijeme kritičnog događaja bio u objektu u kojem je smješteno zapovjedništvo, da je taj objekat od hangara gdje se desilo ubistvo tri zatvorenika bošnjačke nacionalnosti udaljen negdje oko 200 metara, da ga je o događaju obavijestio jedan od pripadnika vojne policije čijeg imena se ne sjeća, da je na lice mjesta otišao odmah po saznanju za događaj, da je po dolasku do hangara u kojem su ubijeni oštećeni vidio policajca F.V. sa automatskom puškom u rukama, da su u blizini bila i dva ili tri domobrana koji su pomagali u čuvanju pritvorenih osoba, da je neposredno po dolasku od optuženog zatražio da mu preda oružje što je on odbijao da učini, da je primijetio kako je optuženi vidno uznemiren, blijed i da drhti, da je kao osoba koja je obučena za razoružavanje prišao optuženom i oduzeo mu pušku na način da je istu uhvatio za cijev i sklonio je u stranu, da je tada osjetio da je cijev puške još uvijek vruća, te da je upravo po ovom detalju zaključio kako je iz te puške neposredno prije njegovog dolaska pucano. Na okolnost upotrebe vatrenog oružja se izjašnjavao i svjedok Z.P. U vrijeme kada se sporni događaj desio imenovani je u istoj jedinici kojoj je pripadao i optuženi obavljao administrativno-kadrovske poslove. Tvrdi da se sjeća da je neko od policajaca došao i rekao da je bila pucnjava, da je ubrzo nakon toga u pratnji policije doveden optuženi F.V., te da mu je od strane neposredno nadređenog zapovjednika (radi se o K.B.) naredeno da od privedenog F.V. uzme izjavu što je on i učinio. Ponavlja da je od djelatnika policije čuo da je upravo optuženi osoba koja je kritične prilike pucala u hangaru u kojem su ranjene tri osobe bošnjačke narodnosti koje su naknadno od tjelesnih ozljeda koje su zadobile i umrle. Iz iskaza ostalih svjedoka koji o predmetnom događaju imaju neposredna saznanja (M.G., M.M., te svjedoci zaštićenog identiteta označenog kao svjedok A,B,C i D) proizlazi da je nakon pucanja i ranjavanja oštećenih na lice mjesta vrlo brzo stigla osoba koja je očigledno imala zapovjednu odgovornost, jer su upravo po njegovom odobrenju iz hangara iznijeli ranjene zatvorenike. Iskazima ovih svjedoka se u osnovi potvrđuje dio iskaza svjedoka K.B., kritični događaj desio i neposredno po dolasku na lice mjesta naredio da se iz prostorije u kojoj su oštećeni ranjeni isti izvedu i prebace do stacionara radi pružanja medicinske pomoći. U danim okolnostima prvostupanjski sud je opravdano poklonio vjeru iskazu svjedoka K.B. Suprotno navodima iz žalbe braniteljice optuženog ovaj svjedok nije imao interes da upravo njenog branjenika označi osobom koja je u inkriminiranom događaju pucala unutar hangara u kojem su bili oštećeni i tim pucanjem im nanijela smrtonosne tjelesne ozljede. Kada bi se i prihvatili žalbeni navodi optuženikove braniteljice da je davanjem iskaza svjedok K.B. svjesno želio od sebe otkloniti mogući kazneni postupak ipak ostaje nejasno zbog čega

bi kao osobu koja je počinila konkretne kaznenopravne radnje označio upravo optuženog F.V. jer su na osiguranju objekta bili i drugi pripadnici HVO – konkretno se ističe da su bila dva ili tri domobrana koji su također bili naoružani. Podaci iz spisa predmeta doista ne ukazuju da je navedeni svjedok za prijavljivanje optuženog imao bilo kakve druge razloge izuzev činjenice da je isti po njegovom saznanju bio ona osoba koja je pucala u oštećene i tim pucanjem ih lišila života. Ovaj zaključak u pitanje nije doveden ni žalbenim prigovorima u kojima se ukazuje da je istražni postupak bio manjkav i da od strane mjerodavnih organa neopravdano nije obavljen uviđaj a oduzeto oružje poslano na balističko vještačenje. Dodatno treba istaći da prethodno istaknute činjenice potpuno neprihvatljivim čine i stav iz žalbe optuženikove braniteljice po kojoj su u postupku donošenja osporene presude počinjene povrede na koje je u svojoj odluci broj AP 5/05 od 14.03.2006. godine ukazao Ustavni sud Bosne i Hercegovine. U predmetnoj odluci je konstatirano da razlozi koji su navedeni za zaključak o apelantovoj krivnji nisu zadovoljavajući sa aspekta načela brižljive i savjesne ocjene dokaza kako to zahtijeva član 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Ovaj propust osporena presuda ne sadrži.

U inkriminiranom događaju oštećeni O., H. i I.D. su zadobili tjelesne ozljede zbog kojih su naknadno vrlo brzo umrli. Radi se o činjenici koja i nije osporavana od strane odbrane. Vještak medicinske struke H.Ž. je našao da je smrt kod oštećenog O. D. nasilnog karaktera i da je ista nastupila usljed strijelnog razorenja kostiju krova i baze lobanje, donje i gornje vilice, te prvog i drugog vratnog pršljena, dok se navedeni vještak o neposrednom uzroku smrti oštećenika I. i H.D. nije mogao izjasniti. Svjedok M.G., te svjedoci zaštićenog identiteta pod pseudonimom A, B, i C, u svojim iskazima navode u koje dijelove tijela su oštećeni pogođeni, pa iz njihovog svjedočenja proizlazi da su te ozljede bile vidno teške i locirane u predjelu prsa (oštećeni H.D.), odnosno u predjelu glave kada je u pitanju oštećeni I.D. Radnja koju je kritične prilike poduzeo optuženi je i po nalaženju ovog suda u uzročno posljedičnoj vezi sa smrtnim ishodom kod ranije navedenih oštećenika. Realno stanje spisa predmeta ukazuje da je u inkriminiranom događaju pucano iz automatske puške, da su pucnji bili usmjereni u pravcu zatočenih civila bošnjačke nacionalnosti u jednom od hangara logora D. (tzv. P.h.), da su ispaljeni hici pogodili oštećene O., I. i H.D. i nanijeli im tjelesne ozljede bliže opisane u izreci osporene presude, da je nakon pucanja K.B. kao zapovjednik vojne policije koja je osiguravala hangare vrlo brzo došao na lice mjesta i prilikom oduzimanja automatske puške od optuženog F.V. ustanovio da je cijev iste još uvijek vruća, da drugog pucanja izuzev onog u kojem su oštećeni ranjeni i od zadobivenih rana naknadno preminuli nije bilo, pa sve ove okolnosti (uz navod svjedoka Z.P. da je od policajaca koji su prijavili slučaj čuo kako je iz puške pucao upravo F.V.), opravdavaju zaključak da se događaj doista desio na način kako je to činjenično opisano u izreci prvostupanjske presude. Izvedeni dokazi potvrđuju krivnju optuženog za djelo koje mu je izmijenjenom optužnicom stavljeno na teret, pa se na konkretan slučaj, suprotno stavu iz predmetne žalbe, nije mogla primijeniti odredba člana 3. stav 2. ZKP F BiH, koja propisuje da će sumnju u pogledu postojanja činjenica koja čine obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe kaznenog zakonodavstva sud riješiti presudom na način koji je povoljniji za optuženog.

Prvostupanjsku presudu su u dijelu koji se odnosi na izrečenu kaznenopravnu sankciju osporili kantonalna tužiteljica iz Mostara i braniteljica optuženog F.V. U žalbi

kantonalne tužiteljice se ističe da je sud precijenio značaj olakotnih okolnosti, da se protek vremena ne može tretirati kao okolnost koja ide u prilog optuženom, da otegotnim okolnostima nije dan značaj koji im objektivno pripada, te da takav značaj posebno nije dan okolnosti da je optuženi kritične prilike lišio života tri mlade civilne osobe. Suprotno navodima kantonalne tužiteljice, braniteljica optuženog u svojoj žalbi ističe da su se olakotne okolnosti na koje se poziva prvostupanjski sud trebale ocijeniti osobito olakotnim okolnostima, te da je njenom branjeniku trebalo izreći kaznu zatvora ispod zakonom propisanog minimuma za kazneno djelo za koje je oglašen krivim. Posebno se žalbom braniteljice ukazuje na mlađu životnu dob optuženog u vrijeme počinjenja djela, njegovu neosuđivanost, loše imovinske prilike, te okolnost da je otac dvoje malodobne djece.

Žalbeni prigovori kantonalne tužiteljice i braniteljice optuženog nisu osnovani.

Optuženi F.V. je pobijanom presudom oglašen krivim za kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ bivše SFRJ i za to djelo mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 10 godina. Prema obrazloženju prvostupanjske presude sud je prilikom izbora vrste i visine kazne koja se u konkretnom slučaju imala izreći kao olakotne okolnosti u obzir uzeo optuženikovu mladost, njegovu raniju neosuđivanost, loše imovno stanje optuženog, okolnost da je otac dvoje malodobne djece, te konačno objektivnu činjenicu da je od počinjenja djela protekao vremenski period od ukupno 20 godina. Kao otegotna okolnost u obzir je uzeto da je optuženi kao stražar trebao štititi osobe zaštićene Međunarodnim konvencijama, da je pri počinjenju djela života lišio tri civilne zarobljene i zatvorene osobe koje su također bile mlađe životne dobi, te da je u inkriminiranom događaju optuženi pokazao visok stupanj bezobzirnosti na način da je prijetio i svom zapovjedniku nakon njegovog dolaska na lice mjesta. U žalbi kantonalne tužiteljice se iznosi ocjena da su ranije navedene olakotne okolnosti precijenjene, a otežavajuće potcijenjene, dok braniteljica optuženog nalazi da se u osnovi radi o osobito olakotnim okolnostima i da otegotnih okolnosti na strani optuženog nema.

Ovaj sud nalazi da su neprihvatljivi, kako žalbeni navodi kantonalne tužiteljice (izuzev navoda da se izrazito dugi vremenski period od počinjenja djela do izricanja kazne može cijeliti kao olakotna okolnost), tako isto i žalbeni navodi braniteljice optuženog. Ostale okolnosti koje u obrazloženju svoje presude navodi prvostupanjski sud su pravilno vrednovane i u cijelosti opravdavaju kaznenopravnu sankciju koja je u konkretnom slučaju izrečena optuženiku F.V. Ocjena je da će se izrečenom kaznom zatvora od 10 (deset) godina u cijelosti ostvariti svrha kažnjavanja iz člana 33. ranije važećeg KZ bivše SFRJ, te da ista odgovara stupnju optuženikove krivnje i težini počinjenog kaznenog djela.

Žalbom braniteljice optuženog je između ostalog ukazano i na činjenicu da je prvostupanjski sud prilikom uračunavanja pritvora u izrečenu kaznu zatvora pogrešno naveo da se u tu kaznu uračunava vrijeme boravka optuženog u pritvoru i to počev od 28.02.2013. godine pa dalje do stupanja na izdržavanje. Braniteljica nalazi da je optuženiku trebalo uračunati pritvor čije izdržavanje teče od 07.02.2013. godine.

Ovaj žalbeni prigovor braniteljice je osnovan.

Podaci koji su sadržani u spisu predmeta potvrđuju da je optuženiku F.V. pritvor određen rješenjem Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 012408 13 Krn od 08.02.2013. godine i da po istom teče počev od 07.02.2013. godine. Očigledno je da je prvostupanjski sud prilikom donošenja odluke o uračunavanju pritvora u izrečenu kaznu zanemario predmetno rješenje Suda BiH i da je optuženiku u skladu sa odredbom člana 50. stav 1. preuzetog KZ bivše SFRJ u izrečenu kaznu trebalo uračunati vrijeme od stupanja na izdržavanje mjere pritvora pa do upućivanja na izdržavanje kazne. Činjenično stanje ukazuje da je optuženi u pritvoru od 07.02.2013. godine i isti mu se od tada ima računati.

Kod ovakvog stanja u spisu valjalo je riješiti kao u izreci, žalbu Kantonalne tužiteljice iz Mostara odbiti kao neosnovanu, istodobno djelomično uvažiti žalbu braniteljice optuženog F.V. i prvostupanjsku presudu preinačiti na način kako je to učinjeno u izreci ove presude, a sve temeljem ovlasti iz odredbe člana 329. stav 1. ZKP F BiH.

Zapisničar
Hasija Hrvat,s.r.

Predsjednica vijeća
mr. Ljiljana Filipović,s.r.